DIALÓG

O VEĽKOM ŠARIŠI A KANAŠI

1.ročník
4
2004

zamyslenie

Sú chvíle, ktoré nás prinútia zastaviť sa. Jednou z nich je atmosféra Vianoc. Doprajme si vzájomne viac spoločného času, viac pozornosti, viac pochopenia, viac citu.

Tieto hodnoty dnes nemajú veľkú cenu a my v tom každodennom zhone si ani neuvedomujeme ako chudobnieme.

Peniaze získavajú v našich hodnotových rebríčkoch prvé miesta, pretože nám dodávajú pocit vlastnej hodnoty, moci, či slobody. Sú i takí, ktorí obracajú každú korunu, nemajú čas uvažovať kam ju investovať, pretože je určená na uspokojenie základných životných potrieb.

Ale čo máme všetci spoločné, je potreba spolupatričnosti. Túžime byť milovaní, túžime milovať. Všetci túžime po bezpečnosti domova, jeho atmosfére dôvery a pomoci. Toto všetko nám ponúka atmosféra Vianoc. Na krátke chvíle pocítime blízkosť, radosť z darovania a prijímania. Prajem nám všetkým štedrosť ľudského ducha.

Alica Vojčíková

■ *PF 2005*

Úprimne ďakujeme za Vašu priazeň v roku 2004
a prajeme príjemné prežitie vianočných sviatkov.
Komunitná nadácia Veľký Šariš

■ ODKAZ MATKY TEREZY

Ľudia sú nerozumní,
nelogickí a sebeckí,
ALE AJ TAK ICH MILUJ

Ak robíš dobre ľudia ťa
obvinia zo sebeckých
a postranných pohnútok,
ALE AJ TAK ROB
DOBRE

Ak si úspešný,
získaš si falošných
priateľov a skutočných
nepriateľov,
ALE AJ TAK BUĎ
ÚSPEŠNÝ

Na dobro, ktoré konáš,
sa zajtra zabudne,
ALE AJ TAK ROB
DOBRO

Čestnosť a úprimnosť
ťa urobia zraniteľným,
ALE AJ TAK BUĎ
ČESTNÝ A ÚPRIMNÝ

Čo si celé roky budoval,
môže sa za jednu noc
zrútiť,
ALE AJ TAK BUDUJ

Ľudia naozaj potrebujú
pomoc, ale možno
ťa napadnú, ak im
pomôžeš,
ALE AJ TAK POMÁHAJ
ĽUĎOM

Daj svetu to najlepšie
čo máš a udrú ťa do
tváre,
ALE AJ TAK DAJ
SVETU TO NAJLEPŠIE,
ČO MÁŠ

z obsahu:

Šesť rokov Komunitnej nadácie Veľký Šariš
Príhovor primátora
Vyhodnotenie projektu Občianska voľba
Mladí filantropi
Projekty
Infoservis

■ *Väčšie projekty za 6 rokov existencie Komunitnej nadácie Veľký Šariš:*

Nadácia rozdelila na 67 projektov 1 826 534 Sk. Súčasne získaním účelových zdrojov vo výške: 3 817 485 Sk zabezpečovala aj vlastné projekty, ktorých cieľom bolo dosiahnúť pozitívnu zmenu v našom mestečku.:

■ Realizácia projektu znižovania komunálneho odpadu a zavedenia jeho triedenia sa malo prejaviť v znížení finančných nákladov jednotlivých rodín za jeho vývoz.

■ Zlepšenie stavu našej dominantnej pamiatky hradu Šariš zapojením veľkého počtu dobrovoľníkov do odstránenia odpadkov a náletových krovín a drevín na jeho nádvorí malo za cieľ podporiť rozvoj turizmu v našom mestečku, následne rozvoj služieb cestovného ruchu a teda malého podnikania.

■ Pokračovaním tohto úsilia bola obnova náučného chodníka na hrad, ktorý svojimi informačnými tabuľami v 5 jazykoch ponúkal návštevníkom hradu informácie o faune a flóre chráneného územia hradného kopca a stručný prehľad o histórii hradu.

■ Veľká komunita obyvateľov rómskeho etnika zápasila s problémom riešenia bývania pre svoje rodiny. Preto nadácia v spolupráci so samosprávou rozbehla prípravu projektu výstavby 20 bytov pre tieto rodiny s ich aktívnym zapojením do výstavby.

■ Túžbou mnohých Veľkošarišanov bolo zriadenie miestneho múzea, čo sa roky nedarilo. Dnes v zrekonštruovanej budove starej fary sídli nie len múzeum, ale aj miestna galéria, ktorej galerijný fond tvoria výtvarné diela zo 7. medzinárodných maliarskych plenérov „Šarišská krajina“

■ Nadácia sa aktívne podieľala na usporiadaní nie len maliarskych plenérov, ale zorganizovala aj I. ročník Medzinárodného sochárskeho sympózia pre Cestu umenia. Výtvarné diela moderného sochárstva by mali postupne lemovať nábrežie rieky Torysy a v prepojení na upravenú zeleň a osadené lavičky, vytvárať priestor pre relax a osvieženie tela aj ducha. Verím, že sa tento projekt podarí postupne zrealizovať.

■ Nadácia iniciovala riešenie miestneho problému starých ľudí, ktorí sa dostali do štádia odkázania na pomoc druhých, čo sa podarilo vyriešiť v peknej spolupráci so samosprávou a Diecézným kňazským domovom Františka Majocha. Nedostatok klientov do účelového sociálneho zariadenia bolo riešené vytvorením priestoru ľuďom v núdzi z celého šarišského regiónu. Naviac nadácia prispela aj zabezpečením finančných zdrojov na osobný výťah.

■ Získaním grantu od Nadácie pre deti Slovenska zorganizovala Komunitná nadácia Veľký Šariš aktivity pre deti z nášho mestečka, ktoré rozvíjali vzťah k nášmu kultúrnemu dedičstvu a to paličkovanej čipke, keramickej tvorbe a rezbárstvu. Mnoho búdok, ktoré vyrobili deti slúži v našich záhradách k ochrane spevavému vtáctvu.

■ Rozvojom a apelovaním na darcovstvo vytvorila nadácia Fond Klubu darcov na výstavbu detských ihrísk a športovísk v našom mestečku. Našim zámerom je postupne premieňať darované finančné zdroje od miestnych darcov, ktoré boli znásobené darom od spoločnosti Orange Slovakia a Slovenskou sporiteľňou, do pekných prvkov detských preliezok a hojdačiek, ktoré by sa v novom roku mali osadzovať na území mestečka Veľký Šariš a Kanaš.

■ Komunitná nadácia Veľký Šariš iniciovala začatie tvorby strategického plánu Veľkého Šariša a usporiadala dve stretnutia k tejto problematike s občanmi nášho mestečka, zástupcami samosprávy a jedno stretnutie s predstaviteľmi miestnych podnikateľov.

Mohli by sme si pripomenúť aj ďalšie samostatné projekty nadácie, ako Týždeň dobrovoľníctva, počas ktorého sa skrášľovalo naše mestečko, projekt zameraný na rozvoj zručností u rómskych detí a pod. ale nie je cieľom nášho rozhovoru podrobná štatistika.

■ Šesť rokov Komunitnej nadácie Veľký Šariš

Opýtali sme sa Štefánie Lenzovej, správkyne nadácie

■ Čo je vo všeobecnosti náplňou práce Komunitnej nadácie vo Veľkom Šariši?

Komunitná nadácia sa usiluje získavať finančné zdroje a tie opäť rozdeľuje pre podporu projektov, ktoré sa rozhodli zrealizovať menšie, či väčšie skupiny / komunity / obyvateľov nášho mestečka. Výsledkom by mala byť pozitívna zmena, prínos, odstránenie nejakého problému, verejnoprospešný úžitok.

Naša nadácia podporuje miestne aktivity, ktoré sú zamerané na ďalší rozvoj kultúry a vzdelávania, zlepšovania sociálnych a zdravotných služieb, podporujeme rozvoj neprofesionálneho športu, ale aj projekty, ktorých výsledkom je zlepšenie životného prostredia, záchrana a obnova miestnych pamiatok a kultúrneho dedičstva. Podporu môžu získať aj projekty, ktorých cieľom je vytváranie náboženského a etnického porozumenia, znášanlivosti a rozvoj demokracie.

Za výrobky z keramiky, dreva a paličkovanej čipky získavali deti symbolické odmeny, ktoré venovali na výstavbu detských ihrísk.

foto: Ladislav Babuščák

■ Čo Vás priviedlo k myšlienke pracovať práve v tejto oblasti?

Možno, že to bola náhoda, ktorá ma priviedla na konferenciu mimovládnych organizácií v roku 1998 do Košíc. Spoznala som tam úžasných ľudí, ktorí pomáhali druhým a nečakali poďakovanie. Ich nadšenie robiť niečo pozitívne a zmysluplné bolo nákazlivé.

■ Začiatky určite neboli ľahké, čo Vám, spôsobovalo najväčšie starosti? Naopak, kedy prišla tá chvíľa, keď ste povedali, že táto práca naozaj stojí za to?

Vlastne som sa musela rekvalifikovať, t.j. naučiť sa písať projekty a tak získavať prvé zdroje, ktoré správna rada našej nadácie veľmi uvážlivo a zodpovedne rozdeľovala. Starosti mi robila skutočnosť, aby žiadatelia, ktorí sa uchádzali o podporenie svojho projektu, v prípade, že ich projekt nebude podporený, nevytvárali si negatívny vzťah k nadácii. Žiaľ niekedy sa tomu nedalo vyhnúť.

Postupne pribúdalo viac tých, ktorí chceli niečo pozitívne urobiť a nebáli sa venovať tomu svoju prácu a čas. Výsledky prišli a tiež radosť, že to, čo sa na začiatku zdalo nemožné a problémové sa podarilo vyriešiť.

Z informačných panelov náučného chodníka slúži svojmu účelu už len niekoľko.

foto: Ladislav Babuščák

■ Čo považujete za najväčší úspech v doterajšej činnosti nadácie?

Vytvoriť občianske združenie alebo nadáciu nie je po stránke legislatívnej zložité. Najťažšie je zabezpečiť stabilitu takejto organizácie. Tá sa však buduje postupne a v úzkom prepojení s konkrétnymi viditeľnými výsledkami, ktoré organizáciu reprezentujú. Je to tiež proces budovania vzájomnej dôvery nadácie k občanom, samospráve, podnikateľskému sektoru. Dôvera je veľmi dôležitý pilier vzťahov aj stability nadácie.

Ak občania cítia, že pôsobnosť nadácie v ich meste prináša pozitívne výsledky pre zlepšenie ich života, tak dôvera sa vybudovala. Ak podnikateľský sektor a samospráva môžu reálne posúdiť, že ich zdroje, ktoré venovali nadácii, nadácia ešte zveľadila a progresívne použila, budú mať chuť podporovať nadáciu aj v budúcnosti. Viackrát som sa presvedčila, že obyvatelia boli ochotní spolupracovať a priložiť " ruku k dielu „ , ak ich nadácia k tomu motivovala. Taktiež samospráva a podnikateľský sektor neodmietol pomoc pri rôznych projektoch organizovaných nadáciou.

Úžasným príkladom vytvorenia dôvery a teda podpory je vytvorenie 1,0 mil. Fondu OBČIANSKA VOĽBA Pivovarom Šariš. Cestou nadácie sa rozdeľujú zdroje, ktoré vytvorila táto úspešná spoločnosť pôsobiaca v našom mestečku, na projekty, ktoré si vybrali ľudia a rozhodli, že sú pre nich potrebné. Je to nádherný príklad demokracie a spolupráce založenej na vzájomnej dôvere. To považujem za úspech.

■ V médiách neraz odznelo, že nám chýbajú kvalitné projekty z čoho vyplýva, že nevyužívame možnosti čerpania peňazí z rôznych fondov EÚ. Zdá sa, že Vašej nadácii sa darí tvoriť úspešné projekty. Čím to je?

Proces prípravy a vstupu našej krajiny do Európskej únie mal mnoho sprievodných aktivít. Bol to aj prísľub finančných zdrojov na podporu projektov, podľa stanovených pravidiel EÚ. Nutné bolo sa s nimi oboznámiť a operatívne reagovať. Našou snahou bolo, aby nám „ vlak“ neušiel, ale aby sme s ním cestovali k lepšej budúcnosti.

■ Čo chce nadácia pre obyvateľov Veľkého Šariša urobiť v najbližšom období?

Veľké nadácie, fondy pri veľvyslanectvách, ktoré podporovali projekty našej nadácie, začali postupne opúšťať Slovensko s prichádzajúcimi zdrojmi EÚ. Preto sa naša nadácia zamerala na tvorbu projektov, ktoré môžu pomôcť obyvateľom nášho mestečka pri umiestňovaní na trhu práce, nakoľko v súčasnom období je tým najväčším problémom vysoká nezamestnanosť.

To bol hlavný dôvod pre napísanie projektov, ktorými sme sa uchádzali o podporu z Európskeho sociálneho fondu a z Fondu sociálneho rozvoja.

Prvým projektom, ktorý bol podporený z Európskeho sociálneho fondu chceme pomôcť nezamestnaným ženám, ktoré majú sociálne cítenie so starými ľuďmi a ženám, ktoré sa rozhodli začať podnikať.

Druhý projekt, ktorý bol podporený z Fondu sociálneho rozvoja je zameraný na rekvalifikáciu mužov.

Tretí projekt, ktorým sa ešte len uchádzame o podporu zo zdrojov EÚ nadväzuje na druhý a je investičného charakteru. Jeho výsledkom bude úprava časti nábrežia rieky Torysy s výsadbou zelene, s osadením lavičiek, vytvorením chodníčkov atď. Ak náš projekt bude podporený, veríme, že sa stretne s pozitívnou odozvou medzi občanmi, pretože jeho výsledok by mal vytvoriť pekné prostredie pre oddych, posedenie pri rieke a na prechádzky.

■ Dá sa povedať, že ste sa úlohy správkyne nadácie zhostili veľmi dobre. Keď zoberieme do úvahy, že ste začali od nuly, natíska sa otázka, ako ste to dokázali?

Pozitívny výsledok nie je len mojou zásluhou, ale aj výsledkom spolupráce s ľuďmi, ktorí mali záujem nezištne spolupracovať, pomáhať, tvoriť. Všetkým som za to veľmi vďačná. Uplynulých 6 rokov zaraďujem medzi veľmi pekné obdobie môjho života, počas ktorého som spoznala mnoho vzácnych, dobrých ľudí. Spolupráca s nimi bola pre mňa veľkým obohatením.

■ Všetko Vaše úsilie smeruje k jednému. Pomôcť ľuďom lepšie a krajšie žiť. Ako to, že ani čas Vás neokradol o ideály, ktoré zvyčajne patria mladým ľuďom?

Možno preto, že mladých ľudí mám veľmi rada. Ich nadšenie, chuť niečo dokázať, robiť pozitívne veci je tak chytľavá. Som presvedčená, že máme veľmi veľa šikovných mladých ľudí plných tvorivosti a nápadov. Trápi ma, že často musia odchádzať za prácou do zahraničia. Verím však, že keď obzrú svet, získajú ďalší rozhľad a skúseností, vrátia sa späť do domoviny a prispejú, aby sa v nej všetkým ľuďom dobre žilo.

■ Zjavne sa snažíte vzbudiť v ľuďoch záujem o veci verejné. Myslíte, že toto „ prebudenie“ je pre spoločnosť dôležité?

Je to veľmi dôležité. Apatia je najhoršia vec, čo môže človeka postihnúť.

Som presvedčená, že je nutné zaujímať sa o veci verejné a hlavne využívať možnosť vyjadrovať sa k ním. Dôležité je, aby sme sa učili vzájomne komunikovať, počúvať sa a hľadať vzájomný konsenzus pri riešení veci verejných. Výsledkom by mala byť spokojnosť občanov, pocit, že sa im v tomto mestečku príjemne býva, pracuje, relaxuje, že je to ich mesto.

■ Ku Komunitnej nadácii Veľký Šariš neodmysliteľne patria v poslednom roku noviny Dialóg o Veľkom Šariši a Kanaši. Čo by ste chceli povedať jeho čitateľom, ale i všetkým obyvateľom Veľkého Šariša v závere roka 2004?

Plánujeme vydávať tieto noviny aj v nasledujúcom roku. Uvítali by sme od našich občanov ich názory, pohľady na veci verejné, doporučenia. Ich príspevky radi uverejníme, pretože zmyslom týchto novín je rozvíjať a podporovať dialóg medzi občanmi nášho mestečka a hľadať optimálne riešenia k spokojnosti väčšiny. Iste naši občania postrehli, že vo všetkých číslach, ktoré doposiaľ vyšli sme sa zaoberali strategickým plánom ďalšieho rozvoja Veľkého Šariša a Kanaša na nasledujúce roky. Bolo by smutné, ak by občania nevyužili túto možnosť aktívne sa zapojiť do jeho tvorby a vyjadriť svoje očakávania a predstavy, ako by sa naše mestečko malo rozvíjať, akú podobu by malo dostať v najbližšom období.

Súčasťou našich novín bude aj ďalšie rozvíjanie princípu darcovstva. Cestou týchto novín budeme priebežne informovať, na čo sa získané dary použijú a opäť o ich použití môžu rozhodnúť občania.

Na záver prajem všetkým občanov nášho mestečka, aby pre nich a ich blízkych bol rok 2005 rokom šťastným a bohatým na pekné medziľudské vzťahy a vzájomné porozumenie.

Zuzana Jackovičová

■ Hľadá spoluprácu

Byť dnes primátorom nie je vôbec také ľahké, ako by sa na prvý pohľad zdalo. Po posunutí kompetencií na mestá a obce je primátor naozaj tým hlavným organizátorom celého diania v meste. Nikto mu už nepodrží chrbát a na nikoho sa už nemôže v prípade neúspechu vyhovárať. Tým, ako sa hovorí, ľuďom na správnom mieste nová situácia poskytla nové možnosti. Podľa primátora mesta Veľký Šariš Róberta Orosa, dnes už 90 % primátorov a starostov patrí medzi tých ľudí, ktorí svoju úlohu zvládajú tak ako majú. On už sedí na primátorskej stoličke desať rokov. To už je doba, ktorá určite zasiahla do života Šarišanov.

Na otázku, čo sa za toto obdobie podarilo v Šariši urobiť nám primátor odpovedal: „Najprv sme sa snažili zabezpečiť základné veci ako sú kanalizácia, cesty, plyn. Okrem iného podarilo sa nám odovzdať 52 nových bytov, začali sme robiť úpravy v povodí rieky Torysa, kde nás ešte veľký kus práce čaká, podporili sme zriadenie Komunitnej nadácie Veľký Šariš a vytvorili sme mestské múzeum a galériu.“

Práve s nadáciou sa mesto pustilo do riešenia mnohých problémov, ktoré trápia Šarišanov. Jedným z nich je určite aj pomerne silná komunita 480 -tich Rómov. Spoločnými silami a za aktívnej účasti Rómov bolo vybudovaných 20 bytových jednotiek a ďalších dvadsať sa plánuje posatviť.

„V tomto prípade sa potvrdilo staré známe heslo a to, že práca šľachtí človeka,“ povedal na margo vybudovaných domčekov primátor Róbert Oros. „Viete, vďaka tomu, že Rómovia si domčeky budovali sami, majú k nim aj vzťah a my sme nedopadli tak ako tí, čo nasťahovali Rómov do hotového a oni, keďže nemali k tomu vzťah, ľahko získané príbytky zničili,“ dodal primátor.

Na otázku, či mu vyhovuje prevod kompetencií zo štátu na obce, sa len pousmial. Z jeho odpovede vyplynulo, že je to v podstate dobré, len chýbajú peniaze aj ľudia. Ale komu dnes peniaze nechýbajú. Otázka skôr stojí tak, kde ich zohnať, keď sa štát vzdal pozície mecenáša. Jedným z možných zdrojov sú dnes eurofondy. Tie však poskytnú peniaze zo svojich zdrojov iba v prípade, ak má mesto vypracovaný strategický plán rozvoja mesta. Má Veľký Šariš takýto plán? Primátor mesta nám na to povedal: “Pracujeme na tom, aby mesto malo takýto strategický plán. A hlavne nechceme, aby bol tento plán urobený iba tak od stola. Chceme, aby sa na jeho tvorbe podieľali aj samotní obyvatelia mesta. Kvôli tomu sa uskutočnili aj dve stretnutia s občanmi. Jedno sa týkalo výstavby cyklotrasy a druhé detských ihrísk. Takto by sme chceli pokračovať ďalej, aby bol strategický plán mesta spoločným dielom nás všetkých.“

foto: Ladislav Babuščák

Vlastnou prácou prispeli Rómovia k výstavben nových bytov.

Pozitívnou správou pre obyvateľov mesta je skutočnosť, že mesto vďaka dobre vypracovanému projektu získalo viac ako dvadsať miliónov korún na rekonštrukciu starej školy. Takže v čase, keď mnohí starostovia a primátori tvrdia, že nemajú čím vykryť náklady spojené s chodom škôl, v Šariši budú školu kompletne prerábať a tie najmenšie deti sa dočkajú peknej vynovenej budovy.

Stará škola je len jedným z problémov, ktoré treba v meste doriešiť. Ale predovšetkým si treba ujasniť, čo bude prioritou budúceho vývoja mesta. Či sa chce Veľký Šariš zamerať na výstavbu nových bytových štvrtí alebo chce vytvárať prostredie pre príjemné kultúrno-spoločenské vyžitie alebo oboje, čo bude najnáročnejšie, ale pri zladení všetkých tvorivých síl mesta určite možné.

Zuzana Jackovičová

Rada reprezentantov rozhodla

Dňa 22.11.2004 sa uskutočnilo stretnutie členov Rady reprezentantov v rámci projektu OBČIANSKA VOĽBA Pivovaru Šariš a.s., na ktorom bolo rozhodnuté , ktoré projekty budú podporené z Fondu Občianska voľba, ktorý bol vytvorený pri Komunitnej nadácii Veľký Šariš. Rozdelilo sa 1,0 mil. Sk.

Rada reprezentantov, 10 členná komisia zložená z primátorov mesta Prešova a Veľkého Šariša, zástupcov šátnej a verejnej správy, v plnej miere akceptovala vôľu verejnosti, vyjadrenú hlasovacími kupónami, ktoré boli zaslané do stanoveného termínu.
Úžasný záujem verejnosti rozhodnúť aj svojim hlasom, prekvapil.

Prekvapením bola aj skutočnosť, že občania z Prešova dávali svoje hlasy projektom z Veľkého Šariša a opačne. Prepojenie Prešova a Veľkého Šariša nie je náhodné. Obyvatelia pociťujú a vnímajú potreby oboch miest. Vyhrali detské ihriska, športoviská a záujem o realizáciu kultúrnych podujatí.

Škoda, že niektorí občania z Veľkého Šariša nevyužili možnosť dať svoj hlas aj ďalším projektom. Mnoho hlasovacích kupónov občanov z Veľkého Šariša malo vyplnený hlas len pre jeden projekt. Napriek tomu ďakujeme všetkým za ich aktivitu a názor, tešíme sa, že sa aktívne zapojili do rozhodovania.
Pre orientáciu uverejňujeme malú štatistiku:

Hlasovanie o projektoch Občianskej voľby

CELKOVÝ POČET HLASOV. LÍSTKOV:	6372
počet platných hlasov za VŠ:	721
počet platných hlasov za PO:	4622
počet neplatných hlasov:	1029
CELKOVÝ POČET PLATNÝCH HLASOVACÍCH LÍSTKOV:	5343

Štefánia Lenzová

Výsledok hlasovania občanov Veľkého Šariša

kategória	1				2				3				4						5			
číslo projektu	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
počet hlasov	81	38	50	42	58	54	44	33	20	205	81	17	39	22	6	566	25	72	17	18	23	188

Výsledok hlasovania občanov Prešova

kategória	1				2				3				4						5			
číslo projektu	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
počet hlasov	379	559	751	614	325	755	617	380	348	1809	229	77	475	496	267	555	1195	263	537	446	579	470

Celkový výsledok hlasovania občanov

kategória	1				2				3				4						5			
číslo projektu	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
počet hlasov	460	597	801	656	383	809	661	413	368	1911	310	94	514	518	273	1121	1220	335	554	464	602	658

Rozdelenie finančných prostriedkov víťazným projektom:

ČÍSLO kategórie	ČÍSLO projektu	NÁZOV PROJEKTU	SUMA ŽIADANÁ	SUMA POSKYTNUTÁ
1.	3.	Detské centrum “Pre teba” - rekonštrukcia kuchyne	90 000.00 Sk	90 000.00 Sk
	4.	Komuntná nadácia VŠ - rozvoj miestneho darcovstva	128 000.00 Sk	111 494.00 Sk
2.	6.	OZ karavína - benefičný koncert Ihriská deťom	64 000.00 Sk	64 000.00 Sk
	7.	PKO Prešov - Prešovský trojičný jarmok	260 000.00 Sk	243 494.00 Sk
3.	9.	Detský spevácky zbor Pútničkovia - tech. ozvučenie	54 206.00 Sk	54 206.00 Sk
	10.	Prešovské kultúrne združenie DÚBRAVA	145 000.00 Sk	128 494.00 Sk
4.	16.	ZŠ Veľký Šariš - školské ihrisko	198 018.00 Sk	181 512.00 Sk
	17.	TJ Slávia PU - klub gymnastických športov	40 000.00 Sk	40 000.00 Sk
5.	21.	Soľnobanský čipkársky cech - história paličk.čipky	37 800.00 Sk	37 800.00 Sk
	22.	CVČ Veľký Šariš - zlepšenie vybavenia	49 000.00 Sk	49 000.00 Sk
		SPOLU:	**1 066 024.00 Sk**	**1 000 000.00 Sk**

RADA REPREZENTANTOV
Predseda: ***Ján Čerkala****, manažér závodu, Pivovar Šariš, a.s.*
Členovia: ***Ing. Milan Benč****, primátor mesta Prešov,* ***Mgr. Alexander Ernst****, riaditeľ úradu VÚC Prešov,* ***Mgr. Jozef Gornáľ****, riaditeľ Slovenskej inšpekcie životného prostredia,* ***MVDr. Peter Holakovský****, predseda správnej rady Komunitnej nadácie Veľký Šariš,* ***Prof. PaedDr. Ján Junger, CSc.,*** *Prešovská univerzita,* ***Ing. Antonín Karahuta****, riaditeľ Daňového úradu Prešov,* ***MUDr. Marián Kríž, Phd.*** *riaditeľ Sociálnej poisťovne Prešov,* ***Marianna Meššová****, hlavná redaktorka - Prešovský KORZÁR,* ***Ing. Róbert Oros****, primátor mesta Veľký Šariš*

Opýtali sme sa

Na projekt Občianska voľba sme sa opýtali aj niekoľkých významných predstaviteľov nášho verejného života. Položili sme im tri rovnaké otázky:

1. Čakali ste taký veľký záujem o projekt Občianska voľba?
2. Prečo myslíte, že ľudia práve takýmto spôsobom prejavili záujem o veci verejné?
3. Fandili ste niektorému z projektov?

Drahomíra Jančovičová, manažérka firemnej komunikácie Pivovaru Šariš, a.s.

1. Bola som veľmi milo prekvapená obrovským záujmom neziskových organizácií o podanie projektu. Nehovoriac už o viac ako 6000 hlasovacích lístkoch, ktoré prišli do Pivovaru Šariš. To je skutočne veľkolepý úspech. Ani som si nedovolila dúfať, že také veľké množstvo občanov sa do hlasovania zapojí. Keď program Občianska voľba rozbiehali kolegovia z Plzenského Prazdroja v Plzni, v prvom roku sa do hlasovania zapojilo 1000 občanov.

2. Myšlienka dať občanom šancu, aby sami rozhodli o darovaní finančných prostriedkov je výnimočná. Snáď každý z nás má nejaké potreby v rámci prostredia v ktorom žije, napríklad chýbajúce detské ihrisko či málo kultúrnych programov v blízkom okolí.
A keď pociťujeme nejakú potrebu a niekto nám dá šancu dať svoj hlas pre naplnenie tejto potreby, určite netreba váhať. Veľký záujem o hlasovanie v programe OV svedčí o tom, že je ešte veľa vecí, ktoré treba rozvíjať, veľa oblastí v ktorých chýbajú financie. Ale predovšetkým je tento výsledok dôkazom skutočného záujmu „Šarišanov“ o verejné dianie, ako aj dôkazom snahy ovplyvniť tok finančných darov tam, kde to považujú za dôležité pre seba, či svoje rodiny a priateľov.

Pri sčítavaní hlasov Občianskej voľby pomáhali aj doborovoľníci.

foto: Patrícia Lipovská

3. Osobne som sa hlasovania nezúčastnila, pretože nebývam v Šariši. Aj keď trávim v Pivovare Šariš a vo Veľkom Šariši veľa času, moje bydlisko je mimo tohto regiónu. Preto neviem objektívne posúdiť, čo Šarišania považujú za najdôležitejšie. Dnes, keď už sú výsledky známe, sa však môžem priznať, že som veľmi držala palce detskému speváckemu zboru Pútničkovia. A podobné sympatie mali Pútničkovia aj u občanov, keďže získali vo Veľkom Šariši aj Prešove dostatok hlasov, aby sa prepracovali medzi víťazné projekty. Prekvapilo ma, že neuspel projekt Krajského múzea v Prešove - revitalizácia Augustiánskeho kláštora vo Veľkom Šariši. Tento projekt získal najviac bodov pri hlasovaní Rady reprezentantov, ale občania rozhodli inak. A bolo to ich rozhodnutie a to Rada reprezentantov plne rešpektovala.

Alexander Ernst, riaditeľ úradu prešovského samosprávneho kraja

1. Nie, jednoznačne som taký záujem nečakal.
2. Ľudia veľmi pozorne sledujú to, čo sa okolo nich deje. Keď sa to tak vezme, už samotná myšlienka Občianskej voľby je veľmi výnimočná. Takže v projekte sa skĺbili dva faktory, ktoré podporili jeho celkový úspech a to správna myšlienka a veľmi dobrá propagácia v denníku Korzár.
3. Mal som tajný typ na projekt a to podporu žiackeho futbalového turnaja s medzinárodnou účasťou. Žiaľ, nevyšlo to. Potom som si myslel, že by bolo dobre, keby sa podporil projekt Slovenského cykloklubu Šariš- Prešov, ale obyvatelia miest Prešov a Veľký Šariš rozhodli inak.

Milan Benč, primátor mesta Prešov

1. Nie, nemali sme predstavu, že by mohol byť taký záujem.
2. Prečo bol taký veľký záujem? Lebo je veľký finančný nedostatok na veci spojené s kutúrno-spoločenskými a športovými aktivitami.
3.Niektoré projekty boli veľmi pekne urobené. Keďže mám záujem na každej aktivite či športovej či kultúrnej, nemal som veľmi záujem niekomu nadržiavať.

Ján Čerkala, hlavný manažér Pivovaru Šariš, a.s.

1. Pravdu povediac, dúfali sme, aj keď sme vedeli, že ľudia sú vo vzťahu ku veciam verejným veľmi skeptickí. Obyvatelia Prešova i Veľkého Šariša sa zúčastnili na hlasovaní v hojnom počte, aj keď z toho v podstate nič nemali. Keby sme účasť v hlasovaní prerátali na región, bolo by to dobré. V Čechách mali pri takejto akcii začiatky horšie.
2. Myslím, že Občianska voľba sa stretla s takou hojnou účasťou kvôli tomu, že ľudia si uvedomili, že môžu zmeniť situáciu tam, kde bývajú, môžu rozhodnúť o svojich deťoch. Veľký podiel na úspechu mala aj propagácia v Korzári.
3. Mal som svoj tajný typ na projekt. Podporoval som projekt cyklotrasy.

Róbert Oros, primátor mesta Veľký Šariš

1. V Šariši sme predpokladali taký veľký záujem.
2. Myslím, že do hlasovania sa zapojili hlavne mladí. Táto komunita vie rozhýbať veci verejné.
3. Mal som svoj projekt, ktorý som podporoval. Bola to revitalizácia Augustiánskeho kláštora vo Veľkom Šariši. Ak chceme rozvíjať cestovný ruch, bez toho to nepôjde.

Zhovárala sa Zuzana Jackovičová

Balíček od Pivovaru Šariš *v ankete Občianska voľba vyhrali:*
1. Pavlíková Janka, Sládkovičova 7, Veľký Šariš
2. Lešková Mária, Hlavná, Raslavice
3. Mgr. Beáta Dráčová, Tulčícka 27, Veľký Šariš.

Projekty pre nezamestnaných

Podávame pomocnú ruku

Naša Komunitná nadácia sa zapojila do grantovej schémy **Európskeho sociálneho fondu**, ktorého úlohou je rozširovanie možnosti zamestnania, zvyšovanie geografickej a profesijnej mobility pracovníkov Európskeho Spoločenstva a uľahčovanie ich adaptácie na priemyselné zmeny a zmeny vo výrobných systémoch najmä odborným vzdelávaním a rekvalifikáciou. V rámci Sektorového operačného programu Ľudské zdroje sme boli úspešní s projektom **Návrat osôb s rodinnými povinnosťami na trh práce**, ktorého hlavným cieľom je zlepšiť prístup žien a osôb s rodinnými povinnosťami – uchádzačov o zamestnanie na trh práce tým, že sa odstránia prekážky, ktoré im bránia pracovať a súčasne zladiť rodinné a pracovné povinnosti. Rekvalifikované ženy prejdú tréningovým programom v oblasti starostlivosti o deti a v oblasti opatrovateľstva starších, závislých a handicapovaných ľudí a v oblasti malého a stredného podnikania. Ďalej projekt podporí vytvorenie nových štruktúr pre zabezpečovanie opatrovateľských služieb v našom meste a nové pracovné príležitosti v rámci novovytvorených štruktúr v oblasti opatrovateľských služieb pre deti a starších občanov závislých na pomoci iných. Vytvorí sa informačný systém, ktorého užívateľmi budú všetci občania mesta v prípade potreby využívania takýchto služieb.

Druhým projektom, ktorým chceme prispieť k rastu zamestnateľnosti zvýšením kvalifikácie uchádzačov o zamestnanie je projekt na rekvalifikáciu dlhodobo nezamestnaných mužov zo zdrojov **Fondu sociálneho rozvoja Návrat osôb dlhodobo nezamestnaných na trh práce** v rámci programu zvýšenia zamestnateľnosti skupín postihnutých a ohrozených sociálnym vylúčením. Jedna skupina mužov sa bude rekvalifikovať v oblasti záhradníckej úpravy okrasnej a úžitkovej zelene a druhá prejde zváračským kurzom a získa oprávnenie zvárača. Komunitná nadácia má ambíciu umiestniť týchto rekvalifikovaných nezamestnaných na trh práce, poskytovať im poradenstvo a v prípade založenia si živnosti niektorými z absolventov kurzov bude projektová kancelária Komunitnej nadácie slúžiť ako kontaktné miesto pomoci pri riešení otázok a problémov drobného podnikateľa.

Ani po ukončení realizácie projektov rekvalifikácií práca s komunitou nezamestaných neskončí. Predpokladáme **usporiadávanie pravidelných stretnutí s nezamestnanými**, aby Komunitná nadácia takto mohla promtne aktualizovať svoje databázy nezamestnaných a s ich pomocou mohla pripravovať účinnú pomoc vo forme **ďalších tréningových programov**.

Dana Jenčová

Výstava fotografií

Ak sa chcete potešiť pohľadom na krásnu fotografiu, stačí navštíviť priestory Komunitnej nadácie Veľký Šariš. Nájdete tu veľmi inšpiratívne fotografie *Martina Janoška*, ktorý žije vo Veľkom Šariši. V rámci svojho pobytu v Amerike navštívil 16 národných parkov a okrem iného sa venoval zachytávaniu svojich pocitov na fotografický film. Úryvok z jeho pocitov môžete ešte stále vidieť v nadačných priestoroch na veľkých fotografiách.

Nové priestory nadácie.
foto: Patrícia Lipovská

Autor fotografií s účastníkmi vernisáže výstavy.
foto: Alexandra Tarkovičová

Jedna z fotiek zaujímavého prírodného útvaru v národnom parku UTAH.

Darcovstvu sa učíme celý život

Čas Vianoc je časom obdarovávania sa. Všetci sme si k sebe akosi bližšie a chceme si urobiť radosť. Možno si aj povieme, že by sme so štedrosťou mohli prekročiť aj prah štedrovečerného stola, ale väčšinou sa po doznení sviatkov dostávame znova do škrupinky svojho vlastného ja. Ale dnešná doba si žiada pravý opak. Mnohí ľudia a mnohé sféry spoločnosti potrebujú pomoc tých ostatných, „silnejších“. Práve pomoc iným je ústredným mottom práce komunitných nadácií Slovenska. Keďže nič užitočné si netreba nechávať pre seba, v tomto školskom roku sa môžu pod dohľadom pracovníkov nadácií vyškoliť na tento typ práce aj mladí ľudia. Nemala by im byť cudzia myšlienka darcovstva a mali by chcieť urobiť niečo dobré pre ľudí, ktorí žijú v ich blízkosti. Túto možnosť majú aj mladí z Veľkého Šariša, pretože Komunitná nadácia Veľký Šariš sa zapojila do projektu **Youth Bank** - program mladých pre mladých, ktorý sa rozbehol na území celého Slovenska. Tento projekt je zastrešený Asociáciou komunitných nadácií Slovenska.

Čo tento projekt charakterizuje?

- Cieľom je rozvíjať filantropiu medzi mladými ľuďmi, viesť ich k tomu, aby sa zaujímali o potreby komunity, v ktorej žijú, aby sa snažili vplývať na svoje okolie organizovaním rôznych zaujímavých podujatí.
- Program vznikol na základe inšpirácie zo západnej Európy. Mali by sa doň zapojiť mladí vo veku od 16 do 25 rokov. Je to program mladých pre mladých, pretože granty udeľuje komisia mladých svojim rovesníkom.
- Celý projekt zabezpečujú príslušné komunitné nadácie
- Program projektu sa uskutočňuje v priebehu školského roka.
- Mladí ľudia zapojení do tohto programu si vytvoria vlastný tím, ktorí postupne realizuje celý projekt.
- V tomto roku si mladí ľudia nemusia zabezpečiť peniaze na projekty, ale v budúcom roku sa počíta aj s tým.
- V závere sa uskutoční komplexné vyhodnotenie a to v rámci jednotlivých komunitných nadácií a potom i na celoslovenskej úrovni.

Mladí sú úplne zodpovední za všetky rozhodnutia vyplývajúce z projektu od zistenia toho, čo komunita potrebuje, až po pridelenie financií vrátane vyhodnotenia projektov. V podstate ide o to, že tím mladých ľudí má vyprovokovať rovesníkov k tomu, aby napísali vlastné projekty na základe čoho sa budú uchádzať o sumu peňazí, ktorú bude vzhľadom na isté kritériá rozdeľovať práve spomínaný tím.

Medzi základné úlohy tímu patrí:

- vytvoriť kritériá pre podávanie žiadostí
- vyhlasovať a prezentovať grantové kolá
- medializovať svoju činnosť
- viesť agendu grantových kôl a prijatých grantových žiadostí
- konzultovať prijaté projekty
- rozhodovať o podpore projektov
- monitorovať podporné projekty, kontrolovať ich vyúčtovanie
- hodnotiť svoje aktivity

V čom je hlavný prínos programu pre mladých filantropov? Mladí ľudia získajú nové zručnosti a schopnosti, naučia sa robiť projekty, pracovať s financiami, plánovať, propagovať vlastné aktivity, pracovať spoločne v záujme dobrej veci. To je okamžitý, viditeľný zisk. Tá dôležitejšia hodnota projektu však tkvie v tom, že núti mladých premýšľať o veciach, ktoré prekračujú rámec ich vlastných potrieb. Samotný princíp projektu ich posúva bližšie k potrebám tých druhých a núti ich uvažovať o potrebách komunity ako celku.

Zuzana Jackovičová

Filantrópia

- ľudomilnosť

- dobročinnosť

- snaha jednotlivcov zmierňovať ľudskú biedu

Poberanie rodičovského príspevku a dohoda o vykonaní práce (DoVP)

Môže matka počas poberania rodičovského príspevku pracovať na základe dohôd o vykonaní práce, pričom starostlivosť o zdravie je riadne zabezpečená?

V súlade so zákonom č. 280/ 2002 Z.z. o rodičovskom príspevku v znení neskorších predpisov je rodičovský príspevok štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva rodičovi na zabezpečovanie osobnej starostlivosti o dieťa do troch rokov veku dieťaťa alebo o dieťa s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom do šiestich rokov veku dieťaťa.
Podľa § 4 uvedeného zákona, ak rodič v období, keď sa stará o dieťa do troch rokov veku dieťaťa alebo do šiestich rokov veku dieťaťa s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom, zároveň vykonáva zárobkovú činnosť alebo poberá dávku nemocenského poistenia okrem peňažnej pomoci v materstve, tak výška rodičovského príspevku za kalendárny mesiac je 1300 Sk. Za zárobkovú činnosť sa považuje činnosť, ktorá zakladá nárok na príjem zdaňovaný podľa zákona o dani z príjmov (teda aj dohoda o vykonaní práce).

Nezamestnaný a uzavretie DoVP

Má vplyv na podporu v nezamestnosti alebo dávku výška dohodnutej odmeny za pomoc pri predaji na základe DoVP?

Podľa zákona o sociálnom poistení má poistenec nárok na dávku v nezamestnanosti, ak v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie nezamestnaných občanov hľadajúcich zamestnanie bol poistený v nezamestnanosti najmenej tri roky. Poistencovi, ktorý splnil nároky na dávku v nezamestnanosti , nárok na dávku v nezamestnanosti vzniká odo dňa zaradenia do evidencie nezamestnaných občanov a zaniká uplynutím šiestich mesiacov. Nárok na dávku v nezamestnanosti zaniká vždy vyradením poistenca z evidencie nezamestnaných občanov alebo dňom priznania starobného dôchodku.
Úrad vyradí uchádzača o zamestnanie z evidencie uchádzačov o zamestnanie okrem iných prípadov aj dňom nástupu do zamestnania. Zamestnaním sa na tieto účely okrem iného rozumie aj vykonávanie zárobkovej činnosti zamestnancov podľa paragrafu 4 zákona o službách zamestnanosti. Zamestnancom je teda na uvedené účely fyzická osoba v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu alebo doktorant v dennej forme doktorantského štúdia. Pretože dohoda o vykonaní práce je síce pracovno právnym vzťahom, avšak nie je pracovným pomerom ani iným obdobným pracovným vzťahom, zamestnanie nezamestnaného na DoVP nebude mať vpyv na poberanie dávky v nezamestnanosti, resp. vyradenie z evidencie nezamestnaných.
Čo sa však týka poberania dávok v hmotnej núdzi je potrebné skonštatovať, že hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením.
V súvislosti s uzavretím DoVP súvisí oznamovacia povinnosť takéhoto občana, to znamená, že je povinný ohlásiť úradu alebo obci písomne do 8 dní zmeny vo všetkých skutočnostiach rozhodujúcich o trvaní nároku na dávku a príspevky na ich výplatu. Občan v hmotnej núdzi, ktorému sa vypláca dávka a príspevky, je povinný oznámiť úradu alebo obci, ktoré vo veci konali, v lehote do 8 dní výšku svojich príjmov a hodnotu majetku, ohlásiť zmeny v ich výške ako aj zmeny v rodinných pomeroch. Ak si občan nesplní túto povinnosť, kompetentní rozhodnú o zastavení príspevkov v trvaní 12 mesiacov.

Zuzana Jackovičová

Priestory čitárne.

foto: Patrícia Lipovská

Umenovedná čitáreň

Komunitná nadácia Veľký Šariš vďaka podpornému grantu od Mierových zborov USA a Nadácie otvorenej spoločnosti vytvorila hodnotnú knižnicu špeciálneho literárneho fondu z oblasti umenia a architektúry. Všetkým záujemcom o tento druh literatúry, ponúkame možnosť ich štúdia v dňoch utorok a piatok od 9,00 do 12,00 hod a v stredu od 14,00 do 17,00 hod. Knihy si možno v priestoroch nadácie prečítať avšak nadácia neumožňuje požičiavanie kníh.

Zuzana Jackovičová

Oznam

Centrum zdravia pokračuje vo svojej činnosti stretnutiami mamičiek na materskej dovolenke každý pondelok od 10,00 hod. v priestoroch Materskej škôlky vo Veľkom Šariši. Témy stretnutí sú z oblasti zdravovedy, psychohygieny a podľa záujmu i potrieb účastníčiek stretnutí. Bude nás tešiť účasť aj ďalších mamičiek.

Viola Janošková

Mimoriadna ponuka

Masér František Keruľ ponúka klasickú liečebnú masáž v zdravotnom stredisku vo Veľkom Šariši. Využite super ponuku masáže chrbta a krku iba za 100 Sk. Ponuka platí na december 2004. Ak chcete pomôcť svojim blízkym, darujte im sériu masáží vo forme poukazu v hodnote 300 alebo 600 Sk. Pracovná doba 10 – 18. 00 (na objednávku). Telefónny kontakt ***0903 831056***

ďakujeme:

Štvrté číslo Dialóg o Šariši a Kanaši vychádza vďaka finančnej podpore TRUST PROGRAMU konzorcia Nadácie otvorenej spoločnosti, Vzdelávacej nadácie Jána Husa a Nadácie pre deti Slovenska a Pivovaru Šariš a.s. Naša vďaka patrí všetkým prispievateľom a dobrovoľným spolupracovníkom, ktorí prispeli svojimi príspevkami a názormi k tvorbe štvrtého čísla novín.

Vydala: Komunitná nadácia Veľký Šariš, Nám. sv. Jakuba č.26, 082 21 Veľký Šariš, tel./fax: 051/7762013, e-mail: komunitna@nextra.sk http://home.nextra.sk/komunit

Zodpovedná: Mgr. Štefánia Lenzová, správkyňa nadácie, grafická úprava a zalomenie: Mgr. art. Ivana Mihoková-Grido, tlač:vydavateľstvo ROKUS, náklad 1200 ks

Do čísla 4/2004 prispeli: Mgr. Zuzana Jackovičová, Mgr. Drahomíra Jančovičová, Mgr. Viola Janošková, Ing. Dana Jenčová, Mgr. Štefánia Lenzová, PhDr. Alica Vojčíková. Autori fotiek: Ladislav Babuščák, Ing. Patrícia Lipovská, Alexandra Tarkovičová. Ilustrácie poskytli: Mgr. M. Vachová, Mgr. A. Poráčová.

Vydavateľ novín upozorňuje, že sa nemusí stotožňovať s niektorými názormi, ktoré uverejní, ale jej zámerom je vytvárať priestor pre ich vyjadrenie.